

Beslutningsforslag nr. B 136. Fremsat den 6. maj 2008 af Ole Sohn (SF), Eigil Andersen (SF), Karl Bornhøft (SF), Karsten Hønge (SF), Astrid Krag (SF) og Villy Søvndal (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om en ligelønskommission

Folketinget opfordrer regeringen til snarest muligt at nedsætte en ligelønskommission og fra den 1. oktober 2009 at afsætte 2 mia. kr. årligt til ekstraordinære ligelønsforbedringer i den offentlige sektor.

Ligelønskommissionen skal analysere forskellige årsager til lønforskelle mellem kvinder og mænd, herunder effekter af det kønsopdelte arbejdsmarked. Med udgangspunkt heri og på baggrund af ligestillingsmæssige målsætninger skal ligestillingskommissionen vurdere og komme med forslag til, hvad der kan bidrage til at mindske eller fjerne lønforskelle mellem kvinder og mænd, herunder specielt komme med forslag til, hvordan der i den offentlige sektor sammenlignet med det samlede danske arbejdsmar-

ked kan sikres en mere lige løn mellem kvinder og mænd med lige niveau i uddannelse og jobansvar. Kommissionen skal aflevere sin betænkning senest den 1. juli 2009 og skal undervejs i sit arbejde foretage konsultationer med en referencegruppe sammensat af arbejdsmarkedets parter.

De 2 mia. kr. årligt, der afsættes fra den 1. oktober 2009, skal bruges til at fremme ligeløn ved hjælp af ekstraordinære lønforbedringer, hvis virkning på reguleringsordningen neutraliseres. De 2 mia. kr. årligt fordeles mellem stat, kommuner og regioner på baggrund af trepartsforhandlinger og udmøntes gennem ekstraordinære forhandlinger mellem de overenskomstbærende parter på det offentlige arbejdsmarked.

Bemærkninger til forslaget

Danmark klarer sig rimelig godt, når det gælder om at give kvinderne adgang til arbejdsmarkedet. Til gengæld ligger det tungere med at sikre kvinderne ligeløn. Selv om kvindernes uddannelsesniveau er ved at overhale mændenes, er der således fortsat en betydelig uligeløn. Selv når man tager højde for forskelle i uddannelse, arbejdsfunktioner og deltidsarbejde, eksisterer uligelønnen fortsat.

Ifølge den officielle EU-statistik var der i 2006 større lønforskelle mellem mænd og kvinder i Danmark end i EU-lande som Belgien, Bulgarien, Irland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Letland, Litauen, Luxembourg, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien og Sverige. Det danske løngab mellem mænd og kvinder i Danmark var i 2006 på 17 pct.

Dette løngab betyder billedlig talt, at når vi når til november, har mænd i gennemsnit tjent det samme, som kvinderne skal bruge hele 2008 til at tjene. Nogle tal siger, at mændene allerede den 1. november har tjent det, kvinder tjener på hele året. Andre tal sætter tidspunktet senere i november.

Udviklingen går tilmed mod mere ulige løn. Løngabet er vokset fra 12 pct. i 1998 til 17 pct. i 2006.

Forslagsstillerne foreslår, at ligelønskommissionen bl.a. får følgende opgaver:

- Kommissionen skal på baggrund af eksisterende forskning og statistik foretage analyser, der belyser både den aktuelle og den historiske udvikling i lønforskelle mellem kvinder og mænd i Danmark. Herunder skal kommissionen foretage sammenligninger mellem mænd og kvinder på tværs af sektorer og brancher.
- Kommissions analyser skal tage udgangspunkt i løn pr. times aftalt ansættelse, hvor forskelle i arbejdstid, genetillæg og fravær er rensset bort.
- Kommissionen skal afdække og vurdere forskellige årsager til lønforskelle mellem kvinder og mænd. Kommissionen skal i denne forbindelse bl.a. foretage en historisk og aktuel analyse af aftalesystemerne i henholdsvis den private og den offentlige sektor ud fra et ligelønsperspektiv. Kommissionen skal endvidere undersøge, hvordan løndannelsen histo-

risk har været påvirket af bl.a. fordelingen af del- og fuldtidsarbejde, graviditet og barselorlov samt andelen af arbejdsfunktioner, som historisk-traditionelt primært har været varetaget af kvinder (som f.eks. pasning, omsorg, pleje, husholdning og rengøring).

- Kommissionen skal på baggrund heraf komme med anbefalinger til, hvad der vil kunne bidrage til at reducere lønforskelle mellem kvinder og mænd.
- Kommissionen skal basere sine anbefalinger på en bred ligestillingspolitisk målsætning om lige lønmæssige muligheder på arbejdsmarkedet og i jobbet for mænd og kvinder, som bl.a. sikrer, at kvinder og mænd aflønnes på samme måde i forhold til bl.a. kvalifikationsniveau og ansvar i jobbet uden hensyn til køn eller kønsmæssig sammensætning af arbejdsstyrken inden for bestemte faggrupper og/eller delarbejdsmarkeder, og som bidrager til effektiv udnyttelse af arbejdskraftressourcerne.
- Kommissionen skal i forbindelse med sine anbefalinger redegøre for mulige konsekvenser for ændringer i livslønninger knyttet til forskellige uddannelser, for eventuelle ændringer i de offentlige budgetter, for ændringer i arbejdsmarkedets og aftalesystemernes virkemåde, for det samlede arbejdskraftudbud og for mulighederne for i fremtiden at rekruttere og fastholde medarbejdere i den offentlige sektor inden for bl.a. sundhed, omsorg og pleje, undervisning, dagtilbud til børn og unge, offentlige service m.v. Kommissionen skal endvidere analysere de mulige virkninger på udviklingen af det i dag kønsopdelte arbejdsmarked.
- Kommissionens forslag til løsninger skal fremsættes under den forudsætning, at det fortsat er arbejdsmarkedets parter, der forhandler og indgår aftaler om overenskomster og løn, og at det, for så vidt angår de offentligt ansatte, fortsat er de valgte politikere, der udstikker de økonomiske rammer og opstiller de politiske målsætninger på arbejdsgiversiden.
- Kommissionen sammensættes af forskere og eksperter inden for ligestilling og ligeløn.

Kommissionen skal løbende inddrage en referencegruppe bestående af arbejdsmarkedets parter.

Kommissionen skal fremlægge sin rapport og anbefalingerne inden udgangen af juni 2009.

På grundlag af kommissionens analyser og anbefalinger opfordres de respektive overenskomstparter på det offentlige område til inden den 1. april 2009 at optage forhandlinger om eventuelle ændringer i løn- og ansættelsesvilkår. I den forbindelse afsættes allerede nu 2 mia. kr. årligt fra 1. oktober 2009 til ekstraordinære lønforbedringer. Virkningen af de 2 mia. kr. årligt på reguleringsordningen neutraliseres, således at beløbet ikke indgår, når reguleringsordningen, der skal sikre en parallel lønudvikling i den private og den offentlige sektor, udmøntes, og således at det ikke bliver andre faggrupper, der kommer til at undvære lønstigninger, ved at der kan tages skridt mod ligeløn.

De 2 mia. kr. årligt fordeles mellem stat, kommuner og regioner på baggrund af trepartsforhandlinger og foreslås udmøntet gennem ekstraordinære forhandlinger mellem de overenskomstbærende parter på det offentlige arbejdsmarked.

Forslagsstillerne vurderer, at forslaget vil indebære en merudgift på 500 mio. kr. i 2009 og 2. mia. kr. i 2010 og frem. Forslagsstillerne har tidligere fremsat forslag om en lavtlønspulje på 2 mia. kr. pr. 1. april 2008. Forslaget var en del af SF's finanslovsforslag og var baseret på beslutningsforslag nr. B 28 fra folketingsåret 2006-07. Da dette forslag ikke har nydt fremme forud for 2008-overenskomstforhandlingerne, agter forslagsstillerne ikke at genfremsætte dette forslag, men ønsker i stedet at bruge midlerne herfra til at finansiere dette forslag vedrørende ligeløn.

Skriftlig fremsættelse

Ole Sohn (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en ligelønskommission.

(Beslutningsforslag nr. B 136).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.